

Vergaderjaar 2009–2010

30 196

Duurzame ontwikkeling en beleid

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 79

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR WONEN, WIJKEN EN INTEGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 oktober 2009

In deze brief informeer ik u, mede namens de minister van Economische zaken en de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, over de voortgang van de onderhandelingen betreffende de herziening van de richtlijn Energieprestatie van gebouwen (recast EPBD) en de Nederlandse inzet op de belangrijkste punten.

Proces

Zoals u bekend is het herzieningsvoorstel EPBD op politiek niveau laatstelijk besproken tijdens de Informele Energieraad van 23 en 24 juli jl. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 21 501-33 en 21 501-08, nr. 240). Inmiddels is de Raadswerkgroep Energie weer in volle gang en heeft het Zweedse voorzitterschap van de EU recentelijk aangekondigd eind september met de triloggen van start te gaan. Het voorzitterschap onderhandelt dan namens de Raad met het Europees Parlement en de Europese Commissie over de recast EPBD. De inzet van het Zweedse voorzitterschap is erop gericht om begin november een akkoord in eerste lezing te bereiken met het Europees Parlement. Dit betekent dat de recast EPBD niet meer inhoudelijk zal worden besproken in de Energieraad van december 2009. Naar verluidt stuurt Zweden aan op een deal vóór de klimaatop in Kopenhagen in december aanstaande, omdat de herziening van de EPBD een positieve bijdrage levert aan de klimaatdoelstellingen.

Verwacht wordt dat het nieuwe Europees Parlement (EP) water bij de wijn zal willen doen omwille van een snelle besluitvorming vóór Kopenhagen. Dit kan gunstig uitpakken voor Nederland; het kabinet vindt een groot aantal EP-amendementen vanwege de reikwijdte en mate van harmonisatie te ver gaan en deze zouden de mogelijkheid tot het nemen van de meest optimale klimaat en energiebesparende maatregelen kunnen beperken.

Om er zeker van te zijn dat er voldoende draagvlak bij de lidstaten is voor de aangescherpte richtlijn, heeft Nederland verschillende malen bij het

Zweedse voorzitterschap aangedrongen op bespreking van de recast EPBD tijdens de Energieraad van december 2009, dus vóórdat besluitvorming plaatsvindt. Helaas is gebleken dat Nederland alleen staat in haar verzoek. Daarom acht ik het van groot belang om in dit stadium met u de inzet van het kabinet ten aanzien van de recast EPBD te bespreken.

Nederland ondersteunt de doelstellingen van de richtlijn, wat betreft CO₂-reductie en energiebesparing. Echter, qua uitvoering van de recast EPBD behoort Nederland tot de meest kritische lidstaten. Vrijwel direct na het uitkomen van de richtlijn is contact gelegd met lidstaten die een enigszins vergelijkbare positie innemen. Met deze landen is regelmatig overleg gevoerd om samen op te kunnen trekken in de Raadswerkgroep Energie. De kritische lidstaten vertegenwoordigen echter niet genoeg stemmen om een blokkerende minderheid te kunnen vormen. Dat betekent dat de oproep van de Kamer om een blokkerende minderheid te organiseren in de Raadsbehandeling niet haalbaar is. De inzet van het Kabinet is erop gericht om in de onderhandelingen zoveel mogelijk binnen te halen. Het kabinet is ervan overtuigd dat, gezien de ontwikkelingen in de Raadswerkgroep Energie, het beter is om in te zetten op alternatieve oplossingen die zorgen voor energiebesparing en CO₂-reductie in de gebouwde omgeving tegen lagere kosten, minder regeldruk en minder administratieve lasten, dan ons geheel en al tegen de richtlijn te keren. Daarmee zou Nederland zichzelf in de onderhandelingen buiten spel zetten.

Impact assessment

Zoals u bekend heeft het kabinet een impact assessment naar de gevolgen (in het bijzonder naar de administratieve lasten) van de recast EPBD laten uitvoeren. Daarnaast heeft het kabinet een kwantitatief onderzoek naar de maatschappelijke baten van de recast EPBD laten uitvoeren. De resultaten van beide onderzoeken zijn richtinggevend geweest voor het formuleren van de Nederlandse inzet in de Raadswerkgroep Energie. In de bijlagen treft u een samenvatting aan, alsmede de eindrapporten van deze onderzoeken.¹

Nederlandse inzet

Met de alternatieve voorstellen die Nederland heeft ontwikkeld, is al een aantal belangrijke punten verwerkt in de nieuwe tekst waarmee het voorzitterschap de onderhandelingen met het Europees Parlement en de Europese Commissie ingaat. Zo is de definitie van energiezuinige (nieuwe) woningen aangepast, is de verplichting om de duurzame energietoepassingen te vermelden op de bouwvergunning van tafel, en is de mogelijkheid gecreëerd om bij renovatie van woningen energieprestatie-eisen te stellen op het niveau van componenten. Hier liggen de belangrijkste kansen voor energiebesparing in geval van renovatie. Voor het energielabel lijkt het erop dat de mogelijkheid om informatie over de kosten van de energiebesparende maatregelen via een internettool beschikbaar te stellen, gerealiseerd is.

Op een aantal punten is Nederland echter nog niet tevreden. Om hiervoor goede oplossingen te bewerkstelligen maakt Nederland zich hard in de onderhandelingen. Alle opties zijn open tot het einde van de onderhandelingen. Nederland zal een finale afweging maken op basis van het onderhandelingsresultaat dat na de trilogie aan de Raad voorligt. Uiteraard zal de Kamer hier nader over geïnformeerd worden.

Bij het bepalen van de inzet van de Raad voor de onderhandelingen met het Europees Parlement en de Europese Commissie is er nog een aantal

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

punten waar Nederland zich hard voor zal maken. Het gaat om de volgende punten

1. Voorgestelde geharmoniseerde berekeningsmethode voor *kosten-optimale niveaus* minimum energieprestatie-eisen. Deze bepaling beoogt een geharmoniseerde methode vast te stellen waarmee lidstaten een kostenoptimale minimum energieprestatie-eis kunnen uitrekenen en vervolgens vergelijken met de werkelijk toegepaste minimum prestatie-eis. In plaats daarvan wil Nederland een vergelijkende benchmark tussen lidstaten op basis van het niveau van de minimum energieprestatie-eisen.
2. *Technische gebouwssystemen*. Deze bepaling stelt dat lidstaten energieprestatie-eisen moeten stellen aan technische installaties in gebouwen, zoals bijvoorbeeld verwarmingssystemen en airconditioningsystemen, bij nieuwbouw en renovatie van woningen. Nederland wil een dubbeling met de Ecodesign-richtlijn wat betreft eisen aan installaties voorkomen.
3. *Financiële stimulansen* (nieuw artikel 9a door het EP voorgesteld) Het Europees Parlement heeft voorgesteld om financiële instrumenten op te nemen in de EPBD. Het gaat hier om een voorstel waarbij de lidstaten op basis van een lijst van financieel instrumentarium minimaal twee financiële of fiscale instrumenten moeten gebruiken voor het energiebesparingsbeleid. Ook de Europese Commissie moet op Europees niveau een aantal financiële instrumenten ontwikkelen of anders gebruiken, zoals bijvoorbeeld een verdere allocatie van de middelen uit het Europees Regionaal Fonds voor energiebesparing. Inmiddels heeft het Zweedse voorzitterschap een nieuw voorstel neergelegd ten aanzien van het financieel instrumentarium. De kern hiervan is dat lidstaten rapporteren over hun financieel instrumentarium aan de Commissie.
4. *Het energielabel*: De *recast* bevat een voorstel om de energiebesparende maatregelen op het energielabel te combineren met een advies over de kosten en terugverdientijden van deze maatregelen. Nederland wil de mogelijkheid om te verwijzen naar andere bronnen (bv. internet) voor de berekening van de kosteneffectiviteit van de geadviseerde maatregelen op het energielabel. Deze mogelijkheid is inmiddels gedeeltelijk opgenomen in de laatste versie van de voorzitterschapstekst. Nederland zet zich ervoor in dat dit volledig gaat gebeuren en dat het voorzitterschap zich hier in de trilog hard voor zal maken.
5. Voorgestelde *inspectie van verwarming- en airconditioningsystemen* en de verplichte rapportages hierover. In de *recast* wordt een voorstel gedaan tot verplichte keuringen voor verwarmings- en airconditioningsystemen. De reikwijdte van deze artikelen is sterk uitgebreid ten opzichte van de huidige richtlijn. Ook stelt de Commissie voor om de keuring te combineren met een verplicht keuringsrapport. In plaats daarvan wil Nederland de vrijheid om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande systemen en werkwijzen.
6. *Termijnen voor implementatie*. Volgens het herzieningsvoorstel moeten de lidstaten de bepalingen van de *recast* EPBD op 31 december 2010 hebben omgezet en op 31 januari 2012 volledig ten uitvoer hebben gelegd. Voor zover de bepalingen betrekking hebben op gebouwen ten behoeve van de publieke sector moet de inwerkingtreding uiterlijk 1 januari 2011 plaatsvinden. Omdat definitieve besluitvorming eind 2009 zal plaatsvinden acht Nederland de omzetting- en implementatietermijn te krap. Nederland pleit voor omzetting van de richtlijn uiterlijk op 31 december 2012 en implementatie uiterlijk op 31 december 2014.

Ik zeg de kamer toe nadere informatie te geven, zodra na eind september duidelijk is waar nog voor Nederland de knelpunten zitten.

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,
E. E. van der Laan